

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **J.M.**

skazanego za czyn z art. 202 § 4a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 10 grudnia 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach z 29 stycznia 2025 r., o sygn. akt II K 1235/24

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę J.M. przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.**

Antoni Bojańczyk

Małgorzata Bednarek

Ryszard Witkowski

UZASADNIENIE

J.M. został oskarżony o to, że w okresie od 18 maja 2023 r. do 25 maja 2023 r. w miejscowości H. posiadał w pamięci telefonu komórkowego R. o nr IMEI 1: [...], IMEI 2: [...], film o treści pornograficznej z udziałem osoby małoletniej, tj. o czyn z art. 202 § 4a k.k.

Na rozprawie 29 stycznia 2025 r. oskarżony złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i:

- wymierzenie mu kary 4 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;
- orzeczenie względem niego środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką na nimi na okres 3 lat;
- orzeczenie przepadku telefonu R. wskazanego w zarzucie oraz obciążenie oskarżonego kosztami procesu w całości.

Prokurator wniosek zaakceptował.

Sąd Rejonowy w Siedlcach przychylił się do wniosku oskarżonego i wyrokiem z 29 stycznia 2025 r., w sprawie o sygn. akt II K 1235/24:

1. oskarżonego J.M. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 202 § 4a k.k. (w brzmieniu ustawy Kodeks karny obowiązujący przed 1 października 2023 r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za ten czyn na podstawie art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym;
2. na podstawie art. 41 § 1a k.k. (w brzmieniu ustawy Kodeks karny obowiązujący przed 1 października 2023 r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu zajmowania wszelkich stanowisk, wykonywania wszelkich zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na okres 3 lat;

3. na podstawie art. 202 § 5 k.k. orzekł przepadek telefonu komórkowego R. IMEI 1: [...], IMEI 2: [...], szczegółowo opisany w wykazie dowodów rzeczowych i śladów kryminalistycznych nr [...] pod poz. 27;
4. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 13 października 2024 r. godz. 10.35 do 15 października 2024 r. godz. 10.00, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności;
5. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 zł tytułem opłaty oraz kwotę 2672,90 zł tytułem zwrotu wydatków postępowania.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony postępowania, zatem uprawomocnił się 6 lutego 2025 r.

17 października 2025 r. od powyższego wyroku kasację na niekorzyść skazanego wniosł Prokurator Generalny, który wskazanemu orzeczeniu zarzucił:

rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego procesowego a mianowicie art. 387 § 1, 2 i 3 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu wadliwego wniosku oskarżonego J.M. o skazanie go bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wydanie wyroku skazującego za popełnienie przestępstwa z art. 202 § 4a k.k., mimo iż wniosek ten nie zawierał propozycji orzeczenia obligatoryjnego, z mocy art. 43a § 3 k.k., świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10 000 zł, co skutkowało wydaniem wyroku z również rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą wskazanego przepisu prawa materialnego.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło uwzględnienie jej na posiedzeniu bez udziału stron w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżone orzeczenie jest bowiem wadliwe, ponieważ zostało wydane z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 387 § 1, 2 i 3 k.p.k., którego konsekwencją była obraza prawa karnego materialnego w postaci 43a § 3 k.k. Rozpoznając wniosek oskarżonego złożony na podstawie art. 387 § 1 k.p.k., sąd jest zobligowany sprawdzić, czy zostały spełnione wszystkie warunki jego dopuszczalności. Jednym z nich jest zgodność zgłaszanych we wniosku, zaakceptowanych przez uprawnionych uczestników postępowania propozycji, w tym również tych co do oceny prawno-karnej zarzucanego oskarżonemu czynu, wymiaru kary bądź środków karnych, z obowiązującymi przepisami prawa karnego materialnego. W sytuacji, w której treść wniosku nie uwzględnia tych warunków, niewątpliwym obowiązkiem sądu jest bądź to uzależnienie swojej decyzji o uwzględnieniu wniosku od dokonania w nim zmiany konwalidującej dostrzeżoną jego wadliwość (art. 387 § 3 k.p.k.), bądź też rozpoznanie w dalszym ciągu sprawy na zasadach ogólnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lutego 2019 r., V KK 34/18). Zgodnie natomiast z treścią art. 43a § 3 k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1855) i obowiązującym od 1 stycznia 2023 r.: *" W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4, art. 202 § 3, 4 lub 4a, art. 258 § 2, 3 lub 4, art. 263 § 1 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10 000 złotych, do wysokości określonej*

w § 1." Z powyższego przepisu wynika więc obowiązek orzeczenia przez sąd świadczenia na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w przypadku skazania za wymienione przestępstwa, w tym za przestępstwo opisane w art. 202 § 4a k.k. Orzeczenie tego świadczenia jest obligatoryjne, a Kodeks karny nie przewiduje od tego obowiązku żadnego wyjątku. Nie ulega wątpliwości, że Sąd Rejonowy w Siedlcach skazał J.M. za przestępstwo z art. 202 § 4a, k.k. Zgodnie zatem z art. 43a § 3 k.k. w jego brzmieniu obowiązującym zarówno w okresie popełnienia przypisanego oskarżonemu czynu, tj. od 18 do 25 maja 2023 r., jak i w czasie wyrokowania w sprawie, tj. 29 stycznia 2025 r., skazując J.M. za występki określony w art. 202 § 4a k.k. sąd był zobligowany do orzeczenia świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10.000 zł.

Jak wynika z treści wyroku, sąd obowiązku tego nie dopełnił, rozstrzygając wyłącznie w przedmiocie kary, zadośćuczynienia i kosztów postępowania.

Powyższe uchybienie należy uznać za rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku. Z nieuprawnioną korzyścią dla oskarżonego nie orzeczono bowiem wobec niego obligatoryjnego środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego, a zatem nie poniósł on wszystkich konsekwencji prawnych swojego zachowania. Wykazane uchybienie będące wynikiem rażącego naruszenia art. 387 § 1, 2 i 3 k.p.k. miało istotny wpływ na treść wyroku. Kształt bowiem zaskarżonego orzeczenia wydanego w sprawie jest zasadniczo odmienny od właściwego w okolicznościach niniejszej sprawy, co rzutuje w sposób istotny na sytuację oskarżonego.

W związku z tym należało uchylić wyrok Sądu Rejonowego w Siedlcach w całości i sprawę w tym zakresie przekazać temu sądowi do ponownego rozpoznania. W toku ponowionego postępowania sąd *meriti* winien uwzględnić przedstawioną argumentację prawną.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

Antoni Bojańczyk Małgorzata Bednarek Ryszard Witkowski

[WB]

[r.g.]